

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ
СТУДЕНТІВ
БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
на Днях науки 13 травня 2010 року

Том 1.
Педагогічні науки

Бердянськ
2010

УДК 37.01(06)

ББК 74я5

3 41 Збірник тез наукових доповідей студентів Бердянського державного педагогічного університету на днях науки 13 травня 2010 року. – Педагогічні науки. – Том 1. – Бердянськ: БДПУ, 2010. – 252 с.

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол №6 від 08.04.2010 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Баханов Костянтин Олексійович – д.пед.н., проф., член-кор. АПСН, зав. каф. всесвітньої історії, правознавства та методики навчання історії, проректор, відповідальний редактор; Лиман Ігор Ігорович – д.іст.н., проф., зав. каф. Історії України, проректор; Зарва Вікторія Анатоліївна – д.філол.н., проф., директор Інституту філології; Папанова Валентина Анатоліївна – к.іст.н., проф., декан соціально-гуманітарного факультету; Юхно Юрій Михайлович – к.екон., доц., декан економічного факультету; Макаренко Лілія Василівна – к.пед.н., доц., декан факультету естетичного та фізичного виховання; Рогозін Ігор Вікторович – к.фіз.-мат.н., доц., декан факультету технологій інженерної та комп'ютерної графіки; Хоменко Віталій Григорович – к.техн.н., доц., декан факультету комп'ютерних технологій та систем; Шишкін Геннадій Олександрович – к.пед.н., доц., декан фізико-математичного факультету; Крамаренко Алла Миколаївна – к.пед.н., доц., декан факультету початкової освіти та практичної психології; Казанцева Лариса Іванівна – к.пед.н., доц., декан соціально-педагогічного факультету.

У збірнику тез наукових доповідей студентів Бердянського державного педагогічного університету друкуються матеріали виступів на Днях науки університету 13 травня 2010 року. У публікаціях розглядаються актуальні проблеми педагогіки, психології та управління навчальними закладами.

© Бердянський державний педагогічний університет

Горбань Лілія. Медико-психологічні аспекти формування здорового способу життя школярів	52
Булах Віта. Проблема всебічного розвитку особистості обдарованих школярів	54
Каптур Оксана. Психолого-педагогічні проблеми девіантної поведінки учнів ЗОШ та шляхи їх вирішення	55
Корнієвська Юлія. Психолого-педагогічні умови попередження девіантної поведінки підлітків	57
Ангеліс Анна. Особливості конфліктів у спілкуванні між учнями різного віку та засоби їх розв'язання	58
Гаврилюк Вікторія. Психологічні особливості спілкування у сучасному підлітковому середовищі	60
Бондар Олександр. Мотивація громадянської активності студентської молоді	61
Чепель Євгенія. Потенційні інтерактивні здібності студентів-психологів як умова успішної майбутньої професійної діяльності	63
Шутак Надія. Психологічний підхід до проблеми застосування НІТН при викладанні навчальних дисциплін	64
Шепель Ольга. Зміни параметрів психологічного віку у студентів-психологів	65
Ониськів Роман. Сімейні цінності сучасного молодого подружжя	67
Межуєв Андрій. Проблема адаптації молодих учителів	68
Ткаченко Маргарита. Синдром емоційного вигорання у педагогів ВНЗ	70
Ольга Скрижак. Зв'язок між статтю і синдромом професійного вигорання	72

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Ногіна Яна. Сучасна іграшка: психолого-педагогічний вплив на особистісний розвиток дошкільника	74
Волицька-Фоменко Дар'я. Нетрадиційні підходи до навчання дітей раннього віку	76
Бакшесва Юлія. Я.Чепіга про використання ручної праці у трудовому вихованні підростаючого покоління	78
Бакшесва Юлія. Виховання екологічної культури дітей дошкільного віку	79
Старцева Аліна. Мовленнєвий і пізнавальний розвиток дошкільників засобами мультимедіа	80
Зеленова Ольга. Формування умінь старших дошкільників складати розповіді-роздуми	82
Негрій Інна. Навчання старших дошкільників творчих розповідей на наочній основі	83
Святенська Наталія. Розвиток словесної творчості старших дошкільників засобами народної казки	85
Заїкіна Наталія. Розвиток швидкісних реакцій дошкільників у процесі навчання гри у футбол	87
Карпенко Марина. Использование игры в музыкальном воспитании старших дошкольников	88

ПЕДАГОГІКА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Хвостова Ольга. Родинне виховання – важлива складова формування моральних якостей учнів початкової школи	90
---	-----------

порівняння та узагальнення наукових джерел з досліджуваної проблеми; спостереження, бесіди, анкетування. Дослідження здійснювалося на базі ДНЗ № 34 м. Бердянська. В експерименті взяли участь 40 дітей 4-го року життя. Робота проводилась у три етапи. На констатувальному етапі вивчали рівень сформованості екологічної культури дітей. На формувальному – здійснили відбір та застосування методів підвищення рівня екологічної культури дітей. На контрольному етапі з'ясували ефективність запропонованих методів роботи.

У процесі констатувального експерименту використано анкетування батьків та спостереження за дітьми. На підставі отриманих результатів було виявлено 50% дітей з низьким рівнем сформованості екологічної культури, 30% – з середнім, 20% – з високим рівнем екологічної культури.

Для досягнення мети формувального експерименту реалізовано програму дій зі збагачення екологічних знань дошкільників та формування у них екологічно правильного ставлення до природних явищ та об'єктів. Застосовувався інтергований підхід, який передбачав взаємозв'язок дослідницької, зображувальної, театралізованої діяльності, музики, фізичної культури, ігор, а також організації самостійної діяльності вихованців – екологізації різноманітних видів діяльності дітей. Результати контрольного експерименту показали, що кількість дітей з високим рівнем екологічної культури збільшилася на 25% і складає 45%, з середнім рівнем – 35% дітей. Кількість дітей з низьким рівнем екологічної культури зменшилася на 30% і складає 20%.

Таким чином, проблема виховання екологічної культури дошкільників належить до важливих проблем теорії виховання та має суттєве значення для виховної роботи. У вихованні екологічної культури дошкільників необхідно використовувати різні форми та методи у комплексі, раціонально поєднувати їх між собою. Отримані дані свідчать про позитивний вплив використаної методики на рівень сформованості екологічної культури дітей 4-го року життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грицан М. Сучасна екологічна освіта: передумови, принципи, завдання / М. Грицан, М. Курик // Дошкільне виховання. – 2001. – № 10. – С. 6–7.
2. Николаева С. Н. Воспитание начал экологической культуры в дошкольном детстве : методика работы с детьми / С. Н. Николаева. – М. : Новая школа, 1995. – 160 с.
3. Плохий З. Сучасний зміст екологічного виховання / З. Плохий // Дошкільне виховання. – 2008. – № 3. – С. 3–6.

Аліна Старцева,

2 курс соціально-педагогічного факультету.

Наук. керівник: к.пед.н., доц. **А. К. Волошина**

МОВЛЕНЕВИЙ І ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІА

Останнім часом розв'язання завдань гуманізації процесу виховання і навчання, формування стійкої мотивації і довільних пізнавальних інтересів

дошкільників можливе за умови створення сучасного науково-розвивального середовища засобами мультимедіа, яке допомагає вихователю-логопеду і його вихованцям. Питанням використання освітнього та виховного потенціалу ІКТ у навчально-виховному процесі приділяли увагу велика кількість дослідників, зокрема І. Орлова, Е. Полат, О. Савченко, В. Сухомлинський, О. Царенко, М. Ярмаченко та багато інших. Але, на наш погляд, проблеми науково обґрунтованого використання засобів мультимедіа при організації навчально-виховного процесу дошкільників, зокрема коректувально-педагогічних дій, приділяється недостатня увага.

З метою проведення логопедичних досліджень до аналізу мовних порушень з позицій комплексного підходу нами було розроблено педагогічний проект "Розкажи мені про зиму". Комплексний підхід визначив системне поєднання традиційних занять, ігор, екскурсій, спостереження у природі, що захоплює зануренням у світ дитячої літератури, усної народної творчості та мультимедійних засобів. Одним із завдань цього проекту є розвиток творчого потенціалу дітей, що мають проблеми у формуванні усного мовлення. Логопедична дія повинна бути спрямована водночас на корекцію порушеної ланки, на удосконалення вже існуючих і на формування нових умінь і навичок, необхідних для повноцінного спілкування і подальшого шкільного навчання [1].

Комплекс педагогічних мультимедійних засобів, створених за допомогою програм Microsoft Power Point, Move Maker тощо допомагають дітям опанувати навички розповідача, комунікативні уміння. Розповіді вихованців, їх вірші і загадки можуть записуватися на диктофон, що є способом фіксації результативності занять, рівня нових досягнень дитини. Домашні завдання у вигляді повчальних мультимедійних презентацій, що присвячені, наприклад, виконанню комплексів гімнастики артикуляції для різних груп звуків, автоматизації звуків на різних етапах, складанню описових розповідей про пори року, супроводжуються слайд-шоу фотографій з життя дітей, їх екскурсій, прогулянок. Така особово-орієнтована спрямованість домашніх завдань виводить відносини педагогів і батьків на новий рівень співпраці і взаєморозуміння, сприяє оптимізації роботи з пізнавального розвитку і роботи з розвитку мови.

Метою контрольних-перевірочних занять є закріплення одержаних звукопромовних навичок на комунікативному етапі логопедичної дії, уточнення і закріплення знань дітей про зиму у вільному спілкуванні з дорослим. На занятті діти дивляться слайд-шоу фотографій своєї зимової прогулянки і мультимедійну презентацію "Зима", за допомогою якої вчать складати розповіді про зиму. У результаті комплексного підходу разом з корекцією спрямовано формуються комунікативні уміння і навички, з опорою на усвідомлення і на зразки, створювані для вихованців учителем-логопедом.

Використання комп'ютерних завдань не замінює звичних коректувальних методів і технологій роботи, а є додатковим, раціональним і зручним джерелом інформації, наочності, створює позитивний емоційний настрій, мотивує і дитину, і її наставника; тим самим прискорює процес досягнення позитивних результатів у роботі. У результаті дослідження нами було встановлено, що створення завдань для коректувально-розвивальних занять з використанням комп'ютера і

мультимедійного проєктора, диктофона розвивають і удосконалюють креативні якості вихователя-логопеда – відбувається його професійна і особистісна самореалізація, росте рівень його компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гриншпун Б. М. Развитие коммуникативных умений у дошкольников в процессе логопедической работы над связной речью / Б. М. Гриншпун, В. И. Селивёрстов // Дефектология. – 1988.

2. Кузьмина Е. В. Использование информационных технологий в работе учителя-логопеда общеобразовательной школы / Е. В. Кузьмина // Логопед. – 2008. – № 5.

Ольга Зеленова,

6 курс соціально-педагогічного факультету.

Наук. керівник: к.пед.н. **А. В. Омеляненко**

ФОРМУВАННЯ УМІНЬ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ СКЛАДАТИ РОЗПОВІДІ-РОЗДУМИ

Проблема зв'язного мовлення посідає центральне місце у дослідженні мовленнєвого онтогенезу. Це зумовлено соціальним значенням та роллю вищої форми мовленнєво-мисленнєвої діяльності у розвитку особистості дитини. Сутність зв'язного мовлення та механізми його розвитку висвітлено у працях Л. Виготського, М. Жинкіна, Г. Леушиної, С. Рубінштейна, Д. Ельконіна. У сучасній лінгводидактиці визначено зміст і методи монологічного мовлення дітей дошкільного віку (А. Богуш, Н. Виноградова, С. Ласунова). Більшість досліджень присвячено опануванню дітьми описом та розповіддю. Дискусійним залишається питання навчання дітей зв'язних міркувань, роздумів. Методика навчання зв'язних висловлювань-міркувань у початковій школі розроблена Р. Нікольською, І. Головка.

Досить широко розповсюджена думка про недоступність їх дошкільникам (Т. Ладиженська, М. Львов). У більшості програм виховання і навчання дітей не передбачається формування умінь складати роздуми як тип текст, дискурс. Разом із цим низка досліджень свідчить про можливість та доцільність навчання дошкільників поясненню та доведенню (Н. Кузіна, М. Поддяков, О. Ушакова). У сучасній психологічній науці міркування розглядається як невід'ємна сторона мисленнєвої діяльності людини, як необхідна умова усвідомленого засвоєння знань. Воно передбачає виділення істотних ознак предметів та явищ, розуміння різних зв'язків: причинно-наслідкових, просторово-часових, функціональних. За твердженням психологів (Д. Ельконін, О. Запорожець), діти дуже рано помічають деякі причини явищ та предметів, а вже у 5-6 років мислення може відбуватися у формі судження. У практиці дошкільної освіти формуванню міркування надається недостатньо уваги та відсутня система навчання означених висловлювань.

Матеріали дослідження дозволяють стверджувати, що діти старшого дошкільного віку здатні опанувати зв'язні висловлення типу міркування. Їх формування відбувається у взаємозв'язку з розвитком логічного мислення,